

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет культури і мистецтв
Кафедра музичного мистецтва

Затверджено

На засіданні кафедри музичного мистецтва
факультету культури і мистецтв

(протокол № **від 23.06.2023** р.)

в.о.завідувач кафедри музичного мистецтва доц. Салдан С.О.

Силабус з навчальної дисципліни

«Основи музичної інклюзивної освіти і виховання».

що викладається в межах ОПШ (ОПН) середня освіта (музичного мистецтва)

першого (бакалаврського рівня) вищої освіти для здобувачів зі спеціальності

014.13 середня освіта (музичне мистецтво)

Львів 2023

**Силабус курсу «Основи інклюзивної музичної освіти і виховання»
2023–2024 навчального року**

Назва курсу	«Основи інклюзивної музичної освіти і виховання»
Адреса викладання курсу	м. Львів, вул. Валова, 18
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет культури і мистецтв, кафедра <u>музичного мистецтва</u>
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	014.13 середня освіта (музичне мистецтво)
Викладачі курсу	Салдан Світлана Олександрівна, кандидат мистецтвознавства, доцент
Контактна інформація викладачів	http://kultart.lnu.edu.ua/employee/saldan-svitlana-oleksandrivna , svitlana.saldan@gmail.com
Консультації по курсу відбуваються	Для прикладу: щосереди, 10.10-11.30 год. (вул. Валова, 18, ауд. 14) Також можливі он-лайн консультації. Для цього слід писати на електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	https://kultart.lnu.edu.ua/course/ analiz shkil'noho repertuaru -014.13- serednya osvita (muzychne mystetstvo)
Інформація про курс	Курс розроблено таким чином, щоб студент засвоїв
Коротка анотація курсу	Дисципліна « Основи інклюзивної музичної освіти і виховання » є нормативною дисципліною зі спеціальності 014.13 середня освіта (Музичне мистецтво), яка викладається в II семестрі в обсязі 3 кредити (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі курсу	Метою вивчення нормативної дисципліни «Основи інклюзивної музичної освіти і виховання» - розкрити сутність поняття «інклюзивний потенціал музичної освіти»; окреслити перспективні шляхи підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до використання змісту, форм, методів інклюзивного музичного навчання дітей. Цілі курсу: формування і розвиток у майбутніх вчителів нестереотипного мислення, художнього смаку, педагогічних вмінь та навичок, необхідних для якісної організації і творчого проведення уроків, а також різноманітних позакласних заходів у самостійній педагогічній діяльності. Програма курсу направлена на художньо-педагогічну і психологічну підготовку фахівців напряму підготовки 014.13 середня освіта (Музичне

	<p>мистецтво) і побудована на основі розширення і поглиблення можливостей застосування музичної діяльності, що полягає в засвоєнні методів включення в активне суспільне життя дітей з психо-емоційними порушеннями, внаслідок військової дії.</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Основна література:</p> <p>Андрющенко В. П. Педагогічні умови формування готовності майбутніх учителів до музично-естетичної діяльності : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Одеса, 2000. 20 с.</p> <p>Бекетова Ю. В. Особливості впливу музики на дітей з особливими потребами. URL : https://www.sportpedagogy.org.ua/html/journal/2009-03/09byvcsn.pdf</p> <p>Гельбак А. М. Музикотерапія у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами : навч.-метод. посіб. Кропивницький : КЗ «КОІППО імені Василя Сухомлинського», 2019. 50 с.</p> <p>Драганчук В. М. Музична психологія і терапія : навч. посіб. для студ. спец. «Музичне мистецтво». Луцьк : Східноєвр. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2016. 230 с</p> <p>Золотарьова А. Музично-терапевтичні ігри як засіб оздоровлення молодших школярів. Мистецтво та освіта. № 4. 2011. С. 28-41. : дис... канд. пед. наук. Вінниця, 2005. 246 с.</p> <p>Поліхроніді А.Г. Поліхроніді А. Г. Підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва до професійної діяльності в умовах інклюзивної освіти. – На правах рукопису. Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук зі спеціальності 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти. – Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Одеса, 2021.</p> <p>Колупаєва А. А. Інклюзивна освіта: від основ до практики: монографія / А. А. Колупаєва, О. М. Таранченко. Київ: ТОВ «АТОПОЛ», 2016. 152 с.</p> <p>Овчаренко Н. А. Тезаурус наукового дослідження музичної освіти. Малашевська І.А. Гуманізація змісту освіти засобами музикотерапії. Матеріали Міжнародної інтернет-конференції «Регіональні культурні, 242 мистецькі та освітні практики». 12-14 березня 2014 р. Переяслав - Хмельницький. Мелітополь : В-во МДПУ імені Б. Хмельницького, 2014. С. 52-55.</p> <p>Музична освіта: філософський, мистецтвознавчий та педагогічний наголоси: монографія / За ред. Н. А. Овчаренко, Я. В. Шрамка. Кривий Ріг: ФО-П Чернявський Д. О., 2018. 300 с.</p> <p>Поліхроніді А. Г. Підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва до професійної діяльності в умовах інклюзивної освіти : дис. ... канд. пед. наук :13.00.04. Одеса, 2021. 241 с.</p> <p>Руденко С. Музикотерапія на заняттях з дітьми дошкільного віку. Музичний керівник. 2013. № 7. С. 19-26.</p> <p>Федій О.А. Теорія і практика підготовки педагогів до використання засобів естетотерапії у професійній діяльності : автореф. дис... доктора пед. наук. К., 2010. 40 с.</p> <p>Додаткова література:</p> <p>Калька Н., Ковальчук З. (2020). Практикум з арт-терапії: навч.-метод. посібник. Ч. 1. 232 с.</p>

	<p>Козаренко О. Феномен української національної музичної мови. Л., 2000. 146 с.</p> <p>Костенко Л. Гуманітарна аура нації, або Дефект головного дзеркала. Л.: Видавничий центр ЛНГУ ім. І. Франка, 2001. – 52 с.</p> <p>Порошенко М.А. Інклюзивна освіта – навчальний посібник. Київ : ТОВ «Агенство «Україна», 2019. 300 с.</p> <p>Салдан С. Музична евризмія Рудольфа Штайнера : до історії виникнення. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку. Мистецтвознавство. 2018. Вип. 28. С. 120-125.</p> <p>Суханцева В.К. Музика як світ людини. К.: Факт, 2000. 176 с.</p> <p>Суханцева В.К. Категорія часу у музичній культурі. К. : Либідь, 1990. 184 с.</p> <p>Інформаційні ресурси</p> <p>1. Концепція розвитку інклюзивної освіти : Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.10.2010 № 912. URL: https://mon.gov.ua/ua/tag/inklyuzivne-navchannya</p> <p>2. Інклюзивне навчання. URL : https://mon.gov.ua/ua/tag/inklyuzivne-navchannya</p> <p>3. Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти. Постанова КМ України від 15 вересня 2021 р. № 957. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/957-2021-%D0%BF#Text</p> <p>4. Україна. Інклюзія. Фахівцям. URL : https://ircenter.gov.ua/static-pages/manuals_and_textbooks</p> <p>5. Інклюзивно-ресурсні центри. URL : https://mon.gov.ua/ua/dlya-batkiv/karta-irc-ta-zakladiv</p>
--	---

Тривалість курсу	90 год.
Обсяг курсу	32 годин аудиторних занять. З них 16 годин лекцій, 16 годин практичних занять та 58 годин самостійної роботи
Очікувані результати навчання	Після завершення цього курсу студент буде знати: основні музично-теоретичні категорії та терміни; специфіку курсу в системі музично-педагогічних дисциплін, особливості поглядів видатних особистостей різних історичних епох на музикотерапію, сучасне застосування музичного мистецтва як засобу врівноваження психо-емоційного стану у працях дослідників та практиків.

	<p>функціонуванні інклюзивних методів навчання музичного мистецтва музичної, розмаїття музичного матеріалу з курсу.</p> <p>Вміти: розкривати сутність музичного мистецтва в контексті людинознавства, а також виявляти взаємозв'язки музики з іншими видами художньої творчості, орієнтуватися в теоретичних проблемах розвитку музичного мистецтва, визначати аксиологічність музичних явищ і їх роль у різних етапах європейської історії, підготувати музично-естетичний аналіз музичного твору з позиції його застосування у роботі з дітьми.</p>
Ключові слова	Музична інклюзія, музична культура, методика, аксиологія, музична психологія, музичний репертуар.
Формат курсу	Очний
	Проведення лекцій, практичних занять та консультації для кращого розуміння тем
Теми	<p>Тема 1.Інклюзивний потенціал музичної освіти. Арт-комунікації в системі підготовки майбутніх вчителів музичного мистецтва.</p> <p>Тема 2. Історія розвитку арттерапії.</p> <p>Тема 3. Погляди стародавніх мислителів на гармонізуючий потенціал музичного мистецтва.</p> <p>Тема 4. Методологічний інструментарій підготовки фахівців мистецького спрямування до застосування музичної терапії у країнах Європи та США.</p> <p>Тема 5. Використання музичного мистецтва як засобу психо-емоційного зрівноваження й вдосконалення комунікативних навичок дітей молодшого шкільного віку.</p> <p>Тема 6. Музикотерапія в контексті соціальної реадптації та стресостійкості у воєнний період.</p> <p>Тема 7. Пісня як вид творчої діяльності та інструмент соціальної взаємодії (на прикладі діяльності проф.Н. Осборна, Единбург).</p> <p>Тема 8. Емоційно-образна гармонія музичного твору у підлітковому колективі.</p>
Підсумковий контроль, форма	Залік в кінці II семестру.
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з гуманітарних дисциплін, достатніх для сприйняття категоріального апарату курсу.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентація, лекції, колаборативне навчання (форми – групові проекти, тьюторство, студентська розробка і постава інтермедійних сценок), дискусія, прослуховування музичних творів та теоретичний аналіз.
Необхідне обладнання	Вивчення курсу потребує використання загально вживаних програм і операційних систем, доступу до мережі Інтернет.

<p>Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)</p>	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> практичні: Залік виставляється як сума поточних оцінок . <p>Підсумкова максимальна кількість балів 100.</p> <p>Письмові роботи: Очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт (есе, вирішення кейсу). Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Відвідання занять є важливою складовою навчання.</p> <p>Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість</p>
	<p>відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
<p>Питання до заліку.</p>	<ol style="list-style-type: none"> Інклюзивний потенціал музичної освіти. Арт-комунікації в системі підготовки майбутніх вчителів музичного мистецтва. Історія розвитку арттерапії. Музика в світоглядній системі Піфагора. «Гармонія сфер». Синкретизм мистецтва античного періоду як виховний та гармонізуючий засіб. Музика і катарсис за Платоном та Аристотелем. Погляди стародавніх мислителів на гармонізуючий потенціал музичного мистецтва . Методологічний інструментарій підготовки фахівців мистецького спрямування до застосування музичної терапії у країнах Європи. Використання музичного мистецтва як засобу психо-емоційної корекції у заняттях з дітьми США. Формування інклюзивного середовища засобами музикотерапії.

	<p>12. Музикообразотерапія: активне малювання під музику</p> <p>13. Вокалотерапія як інструмент психокорекції емоційно-вольової сфери дітей.</p> <p>14. Особливості проведення музичнотерапевтичних групових занять для поліпшення спілкування у дітей з особливими освітніми потребами</p> <p>15. Технології роботи музичного педагога з дітьми, що мають порушення інтелекту.</p> <p>16. Методики організації інклюзивного навчання в мистецькій освіті .</p> <p>16. Сутність феномену «інклюзивна освіта».</p> <p>17. Необхідні і достатні педагогічні умови здійснення музичного навчання.</p> <p>18. Етапи процесу музичного навчання дітей дошкільного віку.</p> <p>19. Етапи музичного навчання з використанням музикотерапії з дітьми молодшого шкільного віку.</p> <p>20. Гедоністичний принцип музичного навчання дошкільників та молодших школярів із використанням музикотерапії.</p> <p>21. Принцип комплементарності музичного навчання дітей.</p> <p>22. Музикотерапевтична діяльність: досвід чеських фахівців</p> <p>23. Впровадження методів арт-терапії у процес музично-естетичного виховання школярів</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

СХЕМА КУРСУ

Тиж . / дата / год. -	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття) (лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література. Ресурси в інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
2 год.	ТЕМА 1. Інклюзивний потенціал музичної освіти. 1. Арт-комунікації в системі підготовки майбутніх вчителів музичного мистецтва.	лекція	<p>Колупасва А. А. Інклюзивна освіта: від основ до практики: монографія / А. А. Колупасва, О. М. Таранченко. Київ: ТОВ «АТОПОЛ», 2016. 152 с.</p> <p>Овчаренко Н. А. Тезаурус наукового дослідження музичної освіти. Музична освіта: філософський, мистецтвознавчий та педагогічний наголоси: монографія / За ред. Н. А. Овчаренко, Я. В. Шрамка. Кривий Ріг: ФО-П Чернявський Д. О., 2018. 300 с.</p>		

	2. Предмет і завдання курсу, міжпредметні зв'язки курсу музичної естетики.				
1 год.	Основні напрямки інклюзивної музичної освіти та виховання.	Практичне заняття	Інклюзивна мистецька освіта. (2021). https://arts.gov.ua/misteczka-osvita/inklyuzyvna-mysteczka-osvita/ Сокальський П. Вибрані статті та рецензії. К., 1977. 172 с.		
2 год.	Тема 2. Історія розвитку арттерапії. 1. Античні концепції музично-естетичних вчень. 2. Музика в світоглядній системі Піфагора. «Гармонія сфер». 3. Музика і катарсис за Платоном та Аристотелем	лекція	Калька Н., Ковальчук З. (2020). Практикум з арт-терапії: навч.-метод. посібник. Ч. 1. 232 с. https://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/4249 Євстігнєєва Н.І. Підготовка майбутніх учителів до використання музики як засобу саморегуляції функціональних станів учнів : дис... канд. пед. наук. Вінниця, 2005. 246 с.		
2 год.	1. Тлумачення катарсису у Платона й Аристотеля. 2. Музично-естетичні погляди у давньокитайських трактатах.	Практичне заняття	Євстігнєєва Н.І. Підготовка майбутніх учителів до використання музики як засобу саморегуляції функціональних станів учнів : дис... канд. пед. наук. Вінниця, 2005. 246 с.	Вчення про гармонічну космічну природу музики й сприйняття «гармонії сфер».	
2 год.	Тема 3. Погляди стародавніх мислителів на гармонізуючий потенціал	лекція	Євстігнєєва Н.І. Підготовка майбутніх учителів до використання музики як засобу саморегуляції функціональних станів учнів : дис... канд. пед. наук. Вінниця, 2005. 246 с.		

	<p>музичного мистецтва</p> <p>1. ІНКЛЮЗИВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ МУЗИЧНОЇ ОСВІТИ: ТЕОРЕТИЧНИЙ ДИСКУРС</p> <p>2. Специфічні методи та функції музикотерапії, : регулятивна (сприяє нормалізації роботи дихання, серця, нервової системи та ін.; комунікативна - полягає у формуванні потреби спілкуватися з музикою, іншими людьми та ін.; реадаптаційна, - формує позитивне і оптимістичне ставлення до життя й світу)</p>		<p>Золотарьова А. Музично-терапевтичні ігри як засіб оздоровлення молодших школярів. Мистецтво та освіта. № 4. 2011. С. 28-41.</p> <p>Малашевська І.А. Гуманізація змісту освіти засобами музикотерапії. Матеріали Міжнародної інтернет-конференції «Регіональні культурні, 242 мистецькі та освітні практики». 12-14 березня 2014 р. ПереяславХмельницький. Мелітополь : В-во МДПУ імені Б.Хмельницького, 2014. С. 52-55.</p>		
2 год.	<p>Застосування евричмії як «прекрасного ритму» та «прекрасного руху».</p> <p>.</p>	<p>Практичне заняття</p>	<p>Золотарьова А. Музично-терапевтичні ігри як засіб оздоровлення молодших школярів. Мистецтво та освіта. № 4. 2011. С. 28-41.</p> <p>Малашевська І.А. Гуманізація змісту освіти засобами музикотерапії. Матеріали Міжнародної інтернет-конференції «Регіональні культурні, 242 мистецькі та освітні практики». 12-14 березня 2014 р. ПереяславХмельницький. Мелітополь : В-во МДПУ імені Б.Хмельницького, 2014. С. 52-55.</p>		

2год .	<p>Тема 4. Методологічний інструментарій підготовки фахівців мистецького спрямування до застосування музичної терапії у країнах Європи та США.</p> <p>1. Діяльність Гертруди та Карла Орфф. 2. Вплив музики як психокорегуючого засобу за Р.Штайнером та ін.</p>	лекція	<p>Малашевська І.А. Гуманізація змісту освіти засобами музикотерапії. Матеріали Міжнародної інтернет-конференції «Регіональні культурні, 242 мистецькі та освітні практики». 12-14 березня 2014 р. ПереяславХмельницький. Мелітополь : В-во МДПУ імені Б.Хмельницького, 2014. С. 52-55.</p> <p>Малашевська І.А. Використання досвіду вальдорфської педагогіки на музикотерапевтичних заняттях із дошкільниками. Музичний керівник : щомісячний спеціалізований журнал. №5. 2015. С. 4-8.</p>		
2год .	Активне музикування, спів, імпровізація як фактори розкриття особистості та розвитку креативності та фантазію	Практичне заняття	Полюга В. Творчий акт, музика, екзистенція – феномен особистісного буття людини. Молодь і ринок. 2014. № 10 (117). С. 104-108		
2год.	<p>Тема 5. Використання музичного мистецтва як врівноважуючого засобу й вдосконалення комунікативних навичок дітей молодшого шкільного віку.</p> <p>1. Теорія афектів та ідея наукового експерименту в</p>	лекція	<p>Зязюн І.А. Емоційно-почуттєве в освітніх технологіях і педагогічній творчості. Єдність раціонального та емоційно-почуттєвого в освітньовиховних системах: наук.-метод. зб. Харків, 1996. С. 10-13</p> <p>Золотарьова А. Музично-терапевтичні ігри як засіб оздоровлення молодших школярів. Мистецтво та освіта. № 4. 2011. С. 28-41.</p>		

	<p>трактаті французького вченого М.Мерсенна «Harmonie universelle».</p> <p>2.Концептуальні основи - особистісної парадигми музичного навчання дошкільників і молодших школярів ...</p>				
--	--	--	--	--	--

2год.	<p>Питання вдосконалення змісту музичної освіти шляхом застосування здоров'язберігальних підходів</p>	Практичне заняття	<p>Полюга В. Творчий акт, музика, екзистенція – феномен особистісного буття людини. Молодь і ринок. 2014. № 10 (117). С. 104-108</p>		
2год.	<p>Тема 6. Музикотерапія в контексті соціальної реадaptaції та стресостійкості у воєнний період.</p> <p>1.Феномен музикотерапії та механізми її впливу на ефективність музично-навчальної діяльності в системі дошкільної та початкової шкільної освіти.</p> <p>2. Арт-терапія сприяє вираженню емоцій та почутті</p>	лекція	<p>Руденко С. Музикотерапія на заняттях з дітьми дошкільного віку. Музичний керівник. 2013. № 7. С. 19-26.</p> <p>Федій О.А. Теорія і практика підготовки педагогів до використання засобів естетотерапії у професійній діяльності : автореф. дис... доктора пед. наук. К., 2010. 40 с.</p>		
2год.	<p>Видатні представники епохи Просвітництва та вплив їхніх ідей на розвиток мистецтва Львівські табулатури. Музично-естетичні погляди представників освітніх центрів України.</p>	Практичне заняття	<p>Федій О.А. Теорія і практика підготовки педагогів до використання засобів естетотерапії у професійній діяльності : автореф. дис... доктора пед. наук. К., 2010. 40 с.</p>		

2год.	Тема 7. Пісня як інструмент соціальної взаємодії (на прикладі діяльності Н. Осборна).	лекція	Макаренко Г. Музика і філософія: Шопенгауер, Вагнер, Ніцше. Київ : Факт, 2004. 152 с. Штайнер Р. Сучасне духовне життя і виховання / Р. Штайнер. – пер. з нім. Київ. : Парсифаль, 1996. – 208 с.		
2год.	Пісня як інструмент соціальної взаємодії (на прикладі діяльності Н. Осборна).	практичне заняття	Вишневський О. І. Теоретичні основи сучасної української педагогіки. Посібник для студентів вищих навчальних закладів / О. Вишневський. – Дрогобич: Коло, 2003. – 528 с.		
2год.	Тема 8. Емоційно-образна гармонія музичного твору у підлітковому колективі.	лекція	Ленів З.П. Сучасні технології корекції порушень усного мовлення дітей засобами вокалотерапії. Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка: Педагогічні науки. Луганськ, 2011. № 23 (234). 245-252 с Лук'янець В.С. Філософський постмодерн. / Лук'янець В.С., Соболев О.М. К.: Абрис, 1998. - 352 с. 252 с. Штайнер Р. Евритмія як видимий спів / Р. Штайнер. – Київ: Наїрі, 2016. – 158 с. Шторк К. Система Далькроза / К. Шторк.– Київ: Музична Україна, 2004. – 164 с.		
2год.	Музично-естетичні концепції у творчості європейських та українських композиторів на сучасному етапі.	Практичне заняття	Шторк К. Система Далькроза / К. Шторк.– Київ: Музична Україна, 2004. – 164 с. Федій О.А. Теорія і практика підготовки педагогів до використання засобів естетотерапії у професійній діяльності : автореф. дис... доктора пед. наук. К., 2010. 40 с.		
Залік					

